

JANA MATIŠČÍKOVÁ – JOSEF KROB – JOSEF PETRŽELKA

KLADIVO NA ČASODĚJ

Byl jednou jeden námět na scénář, a ten po dlouhý čas ležel v šuplíku. Pak se dostal ven a opět po delším čase z něj vzniklo představení. Filosofický muzikál o tom, že žádný čas neexistuje, nikdy neexistoval a ani existovat nebude.

Premiéra 15. 4. 2009 v učebně D22 Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Postavy: Duch filosofie

Soudce

Pomocník soudu

Žalobce

Aristotelés

Augustinus

Descartes

Leibniz

Kant

Engels

Bergson

Einstein

Heidegger

Prigogine

Brian Green

Přichází pomocník, pustí píseň Time. Pak si na něco vzpomene a odběhne. Přijde znovu těsně před koncem monologu a přinese soudcovské kladívko.

DUCH: (mimo scénu) Už od nepaměti se různí filosofové oddávají úva-

hám o čase. Už od nepaměti se na mém stole, na stole ducha filosofie hromadí teorie více či méně pošetilé, seriózní, ale taky naivní. Avšak teď se zdá, že se děje něco neobvyklého... Svět se zastavil, hodiny přestaly bít, nebo taky být? Prý: „Čas zmizel, čas je pryč,“ ozývají se hlasy lidí. „Byla to sebevražda, anebo vražda?“ – ptají se titulky velkých deníků. „Co bude s hodinovou mzdou? Uživí se hodinové hotely?“ Ptají se titulky bulváru. „Budeme muset psát Arielem, když přijdeme o Times New Roman?“ Táže se časopis Computer.

A co si teď počnou všichni ti slovní a učení filosofové, když jejich časové koncepce najednou postrádají svůj předmět? – Na zemi se schyluje k soudu. Před porotou stojí velikáni filosofie a vědy, kteří mají svou obhajobou soud přesvědčit, že to nebyly jejich myšlenky, které tento svět připravily o tak důležitý čas. Hmm... Pojdme se podívat, jak si vznešený soud s tímto bezprecedentním případem poradí. (*smích*)

POMOCNÍK: Přítomní povstaňte, vždyť soudce přichází
Ve velké tísní náš svět se dnes nachází

SOUDCE: (*přichází, pohlédne na hodinky, které nemá*)
Soudce dnes vzbudil se včas
Aby mu snad něco neuniklo
V posteli by to moc nevyniklo
A zjistil, že mu – sakryš – něco chybí
Že je v tísní, prostě že chybí mu čas

POMOCNÍK: (*naváže na své předchozí verše*)
Tíseň to časová býti však nemůže
Tlaky to musí být jiné než časové
Čas totiž zmizel...
Proto zde všichni teď pohledme na muže
Kteří by před soudem měli dnes stát
Že v tom zmizení měli svou roli hrát

SOUDCE: (*usadí se, vše si nachystá, poklepe kladívkem*) Předvedte obžalované!

POMOCNÍK: Ať žaloba chopí se díla
Zazpívá, koho obvinila!

ŽALOBCE: (*představuje všechny obžalované – rytmicky, sebevědomě, ironicky*)
Aristotelés tu stojí

Svatý Augustin se bojí
 Descartes přišel suverénně
 S Leibnizem se hádat věrně
 Kant byl taky předvolán
 Engels zrovna přijel k nám
 Tu je Bergson, Einstein tady
 Heidegger má snad i klady
 Prigogine se bude hájit
 Možná lze čas ještě najít
 Najde ho snad Brian Green?
 (výhruzně) To se ještě uvidí

SOUDEC: Honem, honem, pane žalobce, jaké je znění obžaloby? Nemáme moc času, nejpozději v devět musíme vypadnout z budovy!

ŽALOBCE: Každý z vás
 Co tu stojí
 Necht' se třese
 Necht' se bojí

Vy jste totiž žalováni
 Z velikého přečinu
 Byť ni jeden z vás
 Nebyl chycen při činu
 Předstupte, hajte se
 Příznejte, kdo to byl
 Kdo ten čas potřebný
 Ze světa sprovodil

POMOCNÍK: Jako první předstoupí se svou obhajobou řecký filosof Aristotelés. Velmi starověký.

ŽALOBCE: Aristoteles šmíroval těla při jejich pohybech, až ztratil času pojem
 Aby z toho vyšel se ctí, rozhodl se vzbudit dojem
 Že pohyb čas produkuje a čas pohyb podporuje
 Vyšla z toho zmatenina, zdravý rozum kolabuje
 Duše prý to počítá

Motal se v tom dřívě, motá se v tom nyní a to se mu vyčítá

ARISTOTELÉS: (HUDBA: *Lucie – Pohyby*) (zpěv)
 Pohyby, pohyby
 Počítám pohyby

Počítám bez chyby
 Já počítám čas
 Já počítám čas

Dráhy a pohyby
 Dříve a později
 Na dráze tělesa
 Počítám polohy
 Já počítám čas

REF.: Čas plyne
 Jo bejby, čas stále plyne
 Stále plyne
 Stále plyne
 Furt dokolečka

Planety pohyby
 Dráhy a oblohy
 Pohyby bez chyby
 Počítám polohy
 Já počítám čas

REF.

ŽALOBCE: Tak, a máme jej, je to on! Slyšeli jste – jen samé pohyby a počty, žádný čas. Zavřít, až zčerná!

SOUDCE: Zčerná? *(nejistě si odkašle)*

POMOCNÍK: *(nesměle)* Ale čas tam přece měl, jako počítaný pohyb, či co... Tedy jestli tomu dobře rozumím...

ŽALOBCE: Nesmysl, čas o sobě podle něj neexistuje!

SOUDCE: Ovšem přesto s časem počítá, nemůže tedy být jeho vrahem.

ŽALOBCE: Ale ctihodnosti –

SOUDCE: Dost! *(k Aristotelovi)* Jestli to správně chápu, chceš říct, že kdo neumí počítat, jak se co hýbe, není schopen najít čas. *(k Žalobci)* No jasně, to by odpovídalo, že pane žalobce? *(Žalobce bezmocně rozhodí rukama)* V tom případě – žalobce se v tobě zmýlil, Aristotelí můj milý.

POMOCNÍK: Ted' nechť před soud předstoupí římský občan Aurelius Augustinus. Trochu starověk, trochu středověk.

ŽALOBCE: Augustinus, ochlasta a děvkař, když propálil si kotel
Zalek' se sám sebe a obrátil se k Bohu
Nemohl však utéct všemu, co kdy proved – a bylo toho dost
A tak – musím říct, že geniálně – zrušil minulost
Taky budoucnost

AUGUSTINUS: *(ohnivě)* Myslíš, že čas jsou jen pohyby
Jen blázen by s tebou souhlasil
Žádné učení však není bez chyby
Byť jiskru věčnosti tys téměř zahasil!
Poslyš teď svým uchem
Čas měříme duchem

(Augustinus se chvíli tiše modlí, začíná hrát HUDBA: Deep Purple – Time)

Veď mou duši, můj Pane, mluv mými ústy, neboť moje duše se
každou chvíli dopouští hříchu. *(dále zpěv)*

Když jde o času poznání
Já říci chci své vyznání
Mohu říct na začátek
Že čas má svůj počátek

Stvořený se světem byl
Mocný Bůh ho vytvořil
Před ním padám na tvář svou
Před moudrostí velikou

Stejně jak země stvořená
Tak i čas svůj konec má
Věčný tu je jen můj Pán
Kterým pak budu povolán

On mě bude přísně soudit
Že mohl jsem někdy zbloudit
Ale tenhle světský soud
Ten mě jistě zbaví pout

Rozhodne, že moje snaha
Zbavila mě viny vraha

ŽALOBCE: Ať si je Aristotelés zproštěn viny, když myslíte, Ctihodnosti!
Avšak tento muž *(dramaticky ukazuje na Augustina)* – se právě
přiznal. *(paroduje)* „Čas svůj konec má“, k tomu že byl po-
volán, a přiznává, že zbloudil – tedy lituje toho, že zabil čas!
Lítost, nelítost – popravit!

AUGUSTINUS: Ale to jsem přece neřekl!

SOUDCE: Ticho obžalovaný, teď nemáš slovo, nezdržuj přelíčení!

POMOCNÍK: Ale to přece neřekl!

ŽALOBCE: Co to plácáte, všichni to slyšeli. Ještě teď mi to zní v uších.

POMOCNÍK: (*ironicky*) Můžu doporučit výborného ušního lékaře.

ŽALOBCE: (*prudce*) Námitka!

SOUDCE: Přestaňte! Řekl jen, že čas jednou skončí, tak jako začal, ale neřekl kdy. Z toho ovšem přiznání k vraždě nelze platným syllogismem vyvodit. A zbloudil v něčem úplně jiném – Vaše interpretace poněkud zapáchá, tedy jestli mi něco neuniklo...

POMOCNÍK: Mohu doporučit výborné interpretační semináře!

ŽALOBCE: Námitka!

SOUDCE: Ticho, na vaše hádky nemáme čas! (*podívá se na své chybějící hodinky*) Hodinky sice nemám, ale cítím, co ve mně zanechává proud událostí, které se tu odehrávají, a začíná to být pocit intenzivní – jestli to nejsou větry, mohl by to být ten čas, a pak jsi z toho ven.

POMOCNÍK: Ať předstoupí další pán – Francouz, 17. století, Descartem on bývá zván.

ŽALOBCE: Pan René Cartesius ničemu nevěřil
Jen ženské proháněl, aby si ověřil
Jak málo ducha je v lidském těle
A po mnoha průnicích prohlásil směle
„Nic není jisté, až na mé pochyby
Ničemu nevěřím, až na mé pochyby
Jen když já myslím, cítím, že jsem
A cizím myslím sděluji, kde jsem“

No a na čas docela zapomněl

DESCARTES: (*HUDBA: J. Raclavský – René*) (*zpěv*)

Pochybuji myslím tedy jsem
Myšlenkou jsem zcela unesen
Ze začátku jen samé já
To nic jiného nepozná
Nepozná, nepozná

Dnes mě démon už neklame
 Bohem ho překonáváme
 Teď už není jen pouhé já
 Tělo také svůj smysl má
 Smysl má, smysl má

REF.: Pochybuj, pochybuj
 Pochybuj – tedy jsem
 Pochybuj, pochybuj
 Pochybuj – tedy jsem

Mimo já je ještě venku kolem svět
 Stromy domy, zde krásný květ
 A čas taky, přátelé
 Hned je tady vesele
 Je vesele, je vesele
 Našel jsem ho, rozum mám
 Obvinění zpřetrhám...

HUDBA dozněla, přibíhá Leibniz, který přerušuje poslední Descartova slova.

LEIBNIZ: Ne tak rychle, drahý brachu
 Mně se něco nezdá
 Když ti řeknu, kde máš chybu
 Uznáš, že jsem hvězda

DESCARTES: (*překvapeně*) Wilhelme, co tím chceš říct
 Přišel jsi mě urazit?

LEIBNIZ: Ale René, přece víme
 Že si špatně rozumíme

DESCARTES: Tak to já si nemyslím
 Já hned všemu rozumím

LEIBNIZ: René, ty bojovníku z Bílé hory
 Pohlédni na živé tvory
 Bůh netvoří na etapy
 Dělá vše hned dokonalé
 Žádný omyl jej neklame

DESCARTES: Varuju tě, Wilhelme
 Dej pozor na má slova
 Ať se sporu vyhne!

LEIBNIZ: (*přeruší jej*) To by byla škoda!

- DESCARTES: *(výhruzně)* Varoval jsem tě!
- LEIBNIZ: *(provokuje)* Laskavě dovol poslední větu
Toto je nejlepší z možných světů
- DESCARTES: Ty musíš mít vždy poslední slovo.
- LEIBNIZ: To není pravda!
- SOUDCE: Co to má znamenat?! Okamžitě přestaňte, ničemové!
Vyhod'te je prosím oba
dřív než zboří soudní síň!
(Pomocník vyháni Descarta i Leibnize)
K času nemohli říct miň...
Musím však ctít presumpci nevinu,
proto jsou oba dva nevinní.
– Rychle dalšího, devátá se kvapem blíží!
- POMOCNÍK: *(obvinění poněkud hlučí)* Prosím o klid v soudní síni, další muž
předstupuje. Z čeho Kant – Němec, z Královce, 18. století –
obviněn je?
- ŽALOBCE: Myslím, že ho máme
Immanuel Kant, vyhnal čas a prostor ze světa
Že prý mají méně bytí než nějaká kometa
Že prý jsou jen v hlavě
Že prý jsou to hlavně
Tvary či regály
Na naše škrpály
- KANT: *(HUDBA: J. Raclavský – Immanuel)* *(zpěv)*
Už to vím, jo už to vím
Ale nevím, jak to vím
Jak je to jen všechno možné
Že je tohle všechno možné
Čas je mým, jo čas je mým
Přítelem mým jediným
Prostor s ním, jo prostor s ním
Názorem apriorním
REF.: Myslím, že vím, co s tím
Na soud se obracím
Kdo tu vinný je – nevím

Ale já jsem nevinný
Nevinný, nevinny, nevinny

Co teď s tím, jo co teď s tím
To vám asi nepovím
Ale vím, jo už to vím
Avšak nevím, jak to vím

REF.

(před odchodem narychlo dodává) Já to nebyl!

ŽALOBCE: *(vitězoslavně)* Netřeba nic dodávat. „Co teď s tím – nepovím.“
– Zavřít až zčerná, a popravit!

SOUDCE: Zčerná? Popravit? *(nejistě si odkašle)*

POMOCNÍK: Jestli tomu dobře rozumím –

ŽALOBCE: Námitka!

SOUDCE: Zamítá se!

POMOCNÍK: Jestli tomu dobře rozumím, Kant říká, že když člověk něco vidí, tak to nutně vidí v určitém časovém okamžiku, protože – to tak zkrátka vždycky vidí.

KANT: *(vykoukne na scénu)* Aspoň někdo že to chápe.

POMOCNÍK: Pak by Kant skutečně mohl zabít čas –

ŽALOBCE: Aha! – Do věže s ním, a zastřelit!

POMOCNÍK: – kdyby zabil všechny lidi a nakonec sebe!

ŽALOBCE: Vida, vida – tedy masový sériový vrah?! V tom případě lámat v kole!

POMOCNÍK: Pak ale prostinký fakt naší existence a vnímání Kanta zprošťují žaloby! Tedy myslím, domnívám se, rozsudek vyneste sám, Ctihodnosti!

SOUDCE: *(nejistě odkašlání)* Imánek je, zdá se, jenom trochu pomatený. On si myslí, že si to všichni myslí stejně, jak si to myslí on. To je sice na –, ne však na rozsudek právní! Bude ušetřen, další!

POMOCNÍK: A teď prosím Engelse – taky Němec, 19. století – ať obhajobu přednese.

ŽALOBCE: Friedrich Engels komunista

Před ním není sklenka jistá
Absolutní prostor, čas
Mizí před ním jako chlast

ENGELS: Dobrý večer, soudruzi
Já přišel se dnes hájit
V mé koncepci spleť
Čas lehce dá se najít

(HUDBA: J. Raclavský – Friedrich) (zpěv)

Čas a prostor patří k sobě
Hmotě oba náleží
Čas mou vinou není v hrobě
Na tom záleží
Na tom nyní záleží

Jen jeden rozměr má čas
Obecný a nezvratný
Co stalo se, už nikdy zas
Se k nám nevrátí
Nijak se k nám nevrátí

Vidíš, soude veliký
Nejsem, koho hledáte
Věřím jistě, že do chvílky
Vraha poznáte
Vraha času poznáte

SOUDECE: *(s podivením)* Nevím, pane žalobce, proč jste obžaloval toho muže – vždyť ten tam čas evidentně má?

ŽALOBCE: *(bezradně)* Ctihodnosti – ctihodnosti, já – on je totiž tak drzý, že určitě něco spáchal!

SOUDECE: *(jízlivě)* Ale čas tam má, že?

POMOCNÍK: Navíc krásně zpívá, má krásný kostým i choreografii...

SOUDECE: Engelsi, na tebe jako na vraha času nevsadím ani kačku, i když cítím, že z tebe bude mít mnoho lidí – *(nejistě si odkašle)* střevní potíže. Předvolejme tedy dalšího obžalovaného.

POMOCNÍK: Henri Bergson – opět sladký Francouz, století 20. – zde je. Ať mu štěstí přeje!

ŽALOBCE: Bergson, Henri, zamotaný případ. Nejdříve udělal z času náde-

níka, který dře na naše životy, že prý élan vital. No jo, a když umřeme? On s námi? Asi ano. Vlastně se tak s časem zabýváme navzájem. Časem.

BERGSON: *(HUDBA: L. Filipová – Za všechno může čas)*

REF.: Za všechno může čas
Ten, co se skrývá v nás
Náhle si zrychlí ten svůj krok
Za všechno může čas
Ten, co se skrývá v nás
A v něm vteřina je delší než rok

Za to nemůžu já
Ta myšlenka není má
Náhle se někdo musel splést
Za všechno může čas
Zase oblbnul nás
A v něm vteřina je delší než rok

REF.

SOUDCE: Stop! Na to nemáme dost *(pohlédne na zápěstí bez hodinek)* – na to tady dnes není prostor! Asi bude něco na tom, jak se říká, na co vlastně sám Bergson umřel, že prý élan mortal. Co říká pan žalobce? *(Žalobce jen mlčky zakroučí hlavou)* Pan pomocník?

POMOČNÍK: *(zamyšleně)* Kde jen jsem to už slyšel?

SOUDCE: Tedy zase nevinnen. Odchod! A rychle další! Ať to do devíti stihneme!

POMOČNÍK: Teď předstoupí Einstein – Žid, 20. století – a poslouchá Rammstein!

ŽALOBCE: Úředník patentového úřadu v Bernu
Obehrát chtěl božskou hernu
Vsadil všechno proti času
Absolutnímu
Vyprázdnit chtěl v herně kasu
Všemohoucímu
Relativní, relativní, všechno je prý relativní
Pro tebe je – a pro tebe není
Prostor a čas? Zapomeňte
To jen gravitace pění

EINSTEIN: *(HUDBA: Rammstein – Amerika) (zpěv)*

REF.: Rád vám sdělím to, že fyzika, fyzika je nádherná
 Já vám říkám to, že fyzika fyzika, fyzika!
 Rád vám sdělím to, že fyzika, fyzika je nádherná
 Já vám říkám to, že fyzika fyzika, fyzika!

Můj staříčkový přítel Newton
 Věřil v absolutní čas
 Vážně se však mýlil Newton
 Leč o tom přesvědčil vás

Každé dítě dnes už ví
 Čas je závislý od soustavy
 Já změnil jsem běh našich dní
 Čas a prostor jsou relativní

REF.

Možná jsem se v něčem mýlil
 Možná někde chyby mám
 Ke lži jsem se však nechýlil
 Doufám, že to stačí vám

Proto rád bych sdělil soudu
 Necht' nemyslí, že chystám boudu
 Já s časem ve všem počítám
 Úmysly při tom čisté mám

REF.

Nemám problém s časem
 Žádný problém s časem
 Čas je všude kolem nás
 Ne, nemám problém s časem

Einstein se zcela utrhne a je odveden mimo scénu.

ŽALOBCE: Máš, máš, máš problém! Čas je podle něj relativní –

POMOCNÍK: *(ironicky)* – a proto si zaslouží absolutní trest? Mohu doporučit
 výborný –

Žalobce se prudce nadechne.

SOUDCE: Zamítá se!

POMOCNÍK: *(špitne)* – kurz latiny.

- SOUDCE: Takže ani Einstein není vinen... Je sice pravda, že fyzika – (*paroduje*) fyziká – se k času často chovala neurvale, ale ta relativistická – to je asi OK. (*k žalobci*) (*nejisté odkašláni*) Pane žalobce, ta vaše žaloba...
- ŽALOBCE: (*našeptáva soudci*) Možná s Martinem Heideggerem budeme mít více štěstí, pane soudce, totiž jistojistě, určitě.
- SOUDCE: (*nejisté odkašláni*) Tak ať se předvede, Martin jeden...
- POMOČNÍK: Své myšlenky ať přijde před soud obhájit německý filosof Heidegger – ten, co nebyl Žid.
- ŽALOBCE: Dejte si teď pozor velký
Přichází chlap prolhaný
Řeči jsou to hodně mělký
Básničkou však pobaví
Taky zdatně lyžoval
Jezdil rychle, jezdil skvěle
I času se věnoval
Napsal o něm velmi směle
Čas je jen strach ze smrti
A konečnosti bytí
Věčně se nic nevrčí
A skončíme – žití
Martin hraje na city
Všech smrtelných jsoucen
Z času dělá pocity
V konečnosti zhroucen
- HEIDEGGER: (*HUDBA: J. Raclavský – Martin*) (*zpěv*)
Bytí a čas, čas a bytí
Podstatné jsou v našem žití
Bez nich smyslu nemá nic
Právě jsem vám přišel říct

Čas a sníh od mého bytí
Nemůžete oddělit
Lyžování je mé všechno
Čas je! – to ví i děcko.

REF.: Vy mě chcete obvinít
Z pokusu čas odčinit
Vy mě chcete obvinít

Z pokusu čas odčinit

Řeknu Vám však jenom tohle: (*nezpívá*)

Dobře vím že v bytí čase

Udělal jsem mnoho chyb –

Mít tak čas je napravit! (*dále zpěv*)

Proto myslím, že je zřejmé

Že jsme na tom stále stejně

A že viník to vím jistě

Nestojí teď na mém místě

ŽALOBCE: Teď to ale musí být všem jasné – zde vidíme vraha a viníka. Totiž chci říct, že nepochybují –, tedy že myslím –, totiž že jsem – nakloněn spatřovat v Heideggerovi hledaného zločince.

POMOCNÍK: Kdybyste nic nenamítal, mohl bych doporučit výborný kurz řečnictví bez koktání.

SOUDCE: Nechte si to! Pane žalobce, v čem spatřujete vinu zde přítomného Heideggera?

ŽALOBCE: Ctihodnosti, přiznal, že udělal mnoho chyb a nemá čas, opakují čas, opakují nemá, je napravit. Tedy podle něj čas není.

POMOCNÍK: Ale chtěl by napravit, opakují napravit, opakují chtěl by. Ctihodnosti, jak já to zjednodušeně chápu, tak on nemá čas to napravit, protože ví, že zemře.

ŽALOBCE: Svatá pravda, opakují, svatá pravda!

SOUDCE: (*s nadějí*) Tedy konečně jsme našli, našli? Konečně to dnešní napětí povolí? V tom případě běžím zkontrolovat do své toaletní knihovničky, jestli mi opravdu nic neuniklo.

POMOCNÍK: Přesně ctihodnosti – koneč–nost. Jako lidská bytost si totiž Martin uvědomuje svou koneč–nost, tedy že přijde čas, opakují čas, kdy si už nic nebude uvědomovat.

ŽALOBCE: (*nemile překvapen*) Cože? Jak? Jak? Cože?

SOUDCE: (*roztrpčeně*) Tedy ani s tímhle nám to nevyšlo, co, pane žalobce?

ŽALOBCE: (*poniženě*) Ano, Ctihodnosti, ale máme v záloze ještě dva obžalované, Ctihodnosti.

- SOUDEC: Tak ale rychle, čas nás tlačí. Totiž – o mrtvých jen dobře, ale prostě cítím, že něco mě tlačí.
- POMOCNÍK: Belgičan a Rus Ilya Prigožine. Jak s nimi nyní naložíme?
- ŽALOBCE: Jó, tenhle Prigogine
 Prý že on čas zachránil
 Já vám to však vyložím
 Vzal si sousto veliké
 Téměř se s ním udávil
 Že prý čas je konstruktér
 A to velmi vitální
 Jenže to má háček:
 Entropie, disipace
 Všelijaké struktury
 Kdopak tomu rozumí?
 Ilya prostě blafuje
- PRIGOGINE: *(HUDBA: B. Dylan – Knocking on Haevens' Door) (zpěv)*
 Henri Bergson pravdu má
 Událost je nevratná
 Vina vaše není má
 Spas mně bráno nebeská

 Termodynamika pravdu má
 Událost je nevratná
 Odpověď jen fyzik ví
 Spravedlnost vítězí

 REF.: Knock knock knocking on the heavens door
- ŽALOBCE: Ctihodnosti, já vím, že jsem se už jednou či dvakrát trošičku zmýlil, ale právě teď mi má právnická intuice říká, ba přímo křičí do ucha, že tohle je ten pravý zločinec!
- SOUDEC: A jakými důkazy či argumenty chcete svou intuici doložit?
- ŽALOBCE: Kdo prosí nebesa o spásu, nemá čisté svědomí. On prosí nebesa o spásu. Tedy – on nemá čisté svědomí a je vrahem času. Zavřít – aspoň na tři týdny!
- POMOCNÍK: *(s ironickým nadšením)* Úžasné, konečně jsme to vyřešili! Mohl byste mi prosím doporučit nějaký výborný kurz právnického sylogismu?

- SOUDCE: Co tím myslíte, pomocníku?
- POMOCNÍK: Já samozřejmě netroufám si vůbec nic říci, snad jen takovou maličkou maličkost. Obžalovaný věří, že „spravedlnost vítězí“. Copak to by nějaký vrah chtěl?
- SOUDCE: Zdá se mi, zdá, pane žalobce, že vaše argumentace je poněkud – nebo spíše úplně na vodě. Tak to ji, můj milý, musím spláchnout a Prigogina také vypustit! Co teď uděláme, pane žalobce, když už jsme tomu věnovali tolik (*podívá se na ruku, kde chybějí hodinky*) úsilí?
- ŽALOBCE: Nezoufejme, pane soudce! Ještě máme naději, že tu kauzu vyřešíme. Možná tenhle vážný čin spáchal vědec Brian Greene.
- SOUDCE: Ať tedy přistoupí poslední obžalovaný!
- POMOCNÍK: Předstoupí pan Amerikán Greene. Ještě stále živý a zelený!
- ŽALOBCE: Zborčené harfy tón, ztrhané struny zvuk, pan Greene nám ze světa dělá kytáru nebo co, všechno prý jsou struny, tak asi čas je jen nějaké brnkání.

BRIAN GREEN: (*HUDBA: J. Raclavský – Brian*) (*zpěv*)

Ty jsi taky jenom kmity, jenom kmity
 Ty jsi taky jenom kmity, jenom kmity
 Jenom kmity, jenom kmity
 Jenom kmity, na–na–na–na

I ty a tvoje city, a–a–a
 Vesmíru jsou jen kmity, kmity, kmity
 Cítíš taky ty hmity, hmity
 Země dělá kmity, kmity, kmity

Od věků kmitaj struny a–a–a
 Ve vesmíru jsou jich tuny, tuny, tuny
 Valí se na nás jako duny
 A pod námi to jenom duní, duní, duní

(*TEXT: R. Burhan*) (*rap*)

I was born in New York City
 Went to Harvard University
 Now they call me professor
 Brian Green – the professor
 My research's on the string theory

Essential for quantum gravity
 And if you don't know what's up with time
 My books will explain all that in rhyme

My hip-hop friends call me Big G
 'Cause when I take the mic there's none but me
 Fighting for physics on the stage
 Just me and my DJ

ŽALOBCE: (*s obavami*) Snad by to mohl být on, Ctihodnosti. Vždyť tam čas vůbec nemá, takže se jej zbavil! Aspoň podmínku – nemohl by dostat?

POMOCNÍK: (*s předstíraným soucitem*) Jak hluboko jste klesl, pane žalobce! Už Vám mohu doporučit snad jedině výborný obchod s pevnými provazy, kdybyste tedy měl odvahu vyrovnat se se situací jako muž.

ŽALOBCE: (*nejistě*) Námitka?

SOUDCE: Přijímá se. Ctěný pan pomocník si zřejmě neuvědomuje tlak situace – čas nemáme. Vraha času – nemáme. Hodinky – nemáme. Co vlastně máme? Pohyby. Pochyby. Bytí a kmity. Regály, fyziku, pocity ducha. A zase pohyby. Čas nečas, já už prostě musím spěchat do své knihovničky. Přelíčení odročuji, ukončuji, přerušuji atd., vraha času každopádně dříve či později najdeme a po právu potrestáme. – Vážně už musím běžet! Promiňte, a nashledanou! (*odbíhá pryč*)

DUCH: Ještě není devět hodin, pane soudce, ještě byste měl mít – ČAS! (*smích*)

Tak se na to podívejte! Samotný pan soudce nedbá na časové údaje, nýbrž se řídí – tlakem svých tělesných potřeb. Snad si teď překvapeně a možná trochu zklamaně říkáte, že tady dnes šlo vlastně jen o hovno. Ale to byste si to příliš zjednodušili, a tak se vyhnuli problému. Přemýšlejte, zobecňujte, ať pochopíte, že šlo o mnohem víc než o dotyčný soudcovský exkrement. (*pauza*)

Tak co, už to máte? Ne? A to si říkáte filosofové, vzdělanci, studenti? Ale co s vámi... Tak poslyšte. Hledali jste tady vraha času, ale – už jste našli tělo zavražděného? Že nenašli? Tedy mrtvola času – není? A čas – taky není? A za celé věky od mého zrození tady ti slovníci filosofové nedokázali říct, co že by ten čas měl být? – Už vám to konečně dochází, co? Začínáte se

třást, hledáte oporu jeden u druhého a nevíte kudy kam, co? Ano, je to tak – čas není, nebyl a nebude, čas je jen váš výmysl. Ale jak teď budete žít, když nemáte čas? Co si bez něj počnete? No co by? Prostě konejte své potřeby jako soudce. Nehleďte na hodinky a řiďte se svým vylučováním. Svou žízní, svým hladem. Svým instinktem pro zachování druhu. Svou intelektuální potřebou. – Tak a teď už potřebuju spát a vy potřebujete kávu nebo něco silnějšího. Tak si běžte, ale nezapomeňte!
(smích)

THE HAMMER OF TIME

Time has disappeared. It must have been a murder. Who is guilty? The most important figures of the history of philosophy and science are summoned to sing and clearly express their relation to time. The philosophical musical does not end in bloody execution, though. It turns out that no murder was actually committed, as time has never, does not, and will never exist.